

รายวิชา สังคมศึกษา ศาสนาและวัฒนธรรม

รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ ท่องไปในเอเชีย

เรื่อง ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ พื้นฐานของเศรษฐกิจเอเชีย

เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชีย

ครูผู้สอน ครูอาทิตย์ ชัยเทพา

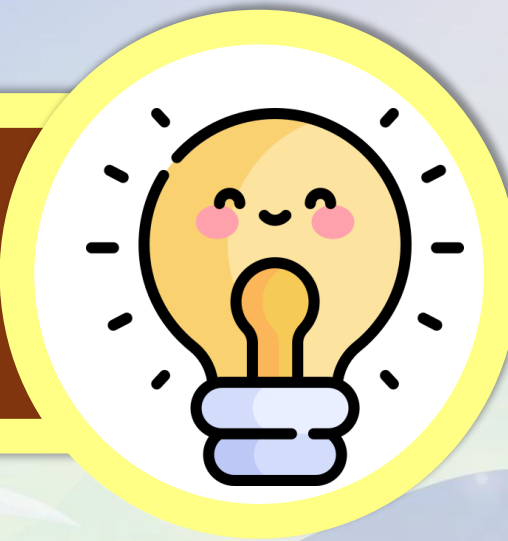
เรื่อง ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ พื้นฐาน
ของเศรษฐกิจเอเชีย
เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผล
ต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชีย

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านความรู้

- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศกับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในทวีปเอเชียได้อย่างถูกต้อง
- อธิบายความสัมพันธ์ระหว่างลักษณะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศ กับกิจกรรมทางเศรษฐกิจในภูมิภาคต่าง ๆ ของทวีปเอเชียได้อย่างถูกต้อง

จุดประสงค์การเรียนรู้

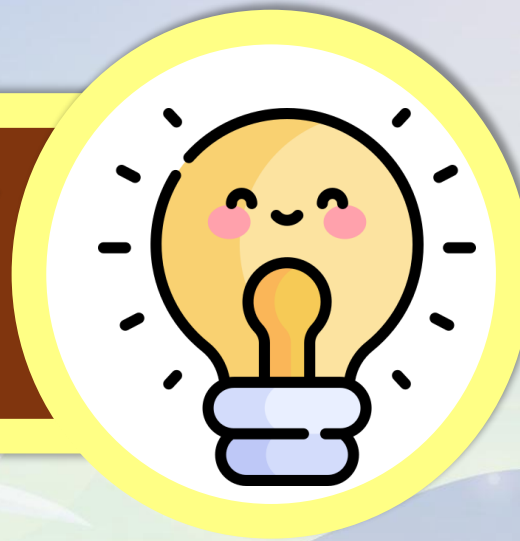

ด้านทักษะและกระบวนการ

- วิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท โดยอ้างอิงจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างมีเหตุผล
- วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในทวีปเอเชีย โดยใช้ข้อมูลทางกายภาพ (ภูมิประเทศและภูมิอากาศ) เป็นฐานในการให้เหตุผล พร้อมอภิปรายในกลุ่มอย่างมีระบบ

จุดประสงค์การเรียนรู้

ด้านคุณลักษณะ

- เห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นในการอภิปรายร่วมกัน
- แสดงออกถึงความเข้าใจและเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางธรรมชาติในเอเชีย โดยเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความเคารพความแตกต่างระหว่างภูมิภาค

จุดประสงค์การเรียนรู้

สมรรถนะที่ต้องการให้เกิดกับผู้เรียน (KSA)

วิเคราะห์ความเหมาะสมของกิจกรรมทางเศรษฐกิจแต่ละประเภท โดยอ้างอิงจากลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ พร้อมให้เหตุผลประกอบได้อย่างมีเหตุผล โดยเห็นคุณค่าและความสำคัญของการใช้ทรัพยากรธรรมชาติอย่างเหมาะสมกับลักษณะทางกายภาพของพื้นที่ และเคารพความคิดเห็นที่แตกต่างของผู้อื่นในการอภิปรายร่วมกัน วิเคราะห์กิจกรรมทางเศรษฐกิจของภูมิภาคในทวีปเอเชีย โดยใช้ข้อมูลทางกายภาพ (ภูมิประเทศและภูมิอากาศ) เป็นฐานในการให้เหตุผล พร้อมอภิปรายในกลุ่มอย่างมีระบบ โดยแสดงออกถึงความเข้าใจและเห็นคุณค่าของความหลากหลายทางธรรมชาติในเอเชีย โดยเปิดใจรับฟังความคิดเห็นของผู้อื่น และมีความเคารพความแตกต่างระหว่างภูมิภาค

ทวีปเอเชียมีภูมิประเทศหลากหลายมาก
ทั้งภูเขาสูง ที่ราบลุ่ม ทะเลทราย รวมถึงภูมิอากาศ
ที่ต่างกัน เช่น ร้อนชื้น หนาวแห้ง หรือมีมรสุม

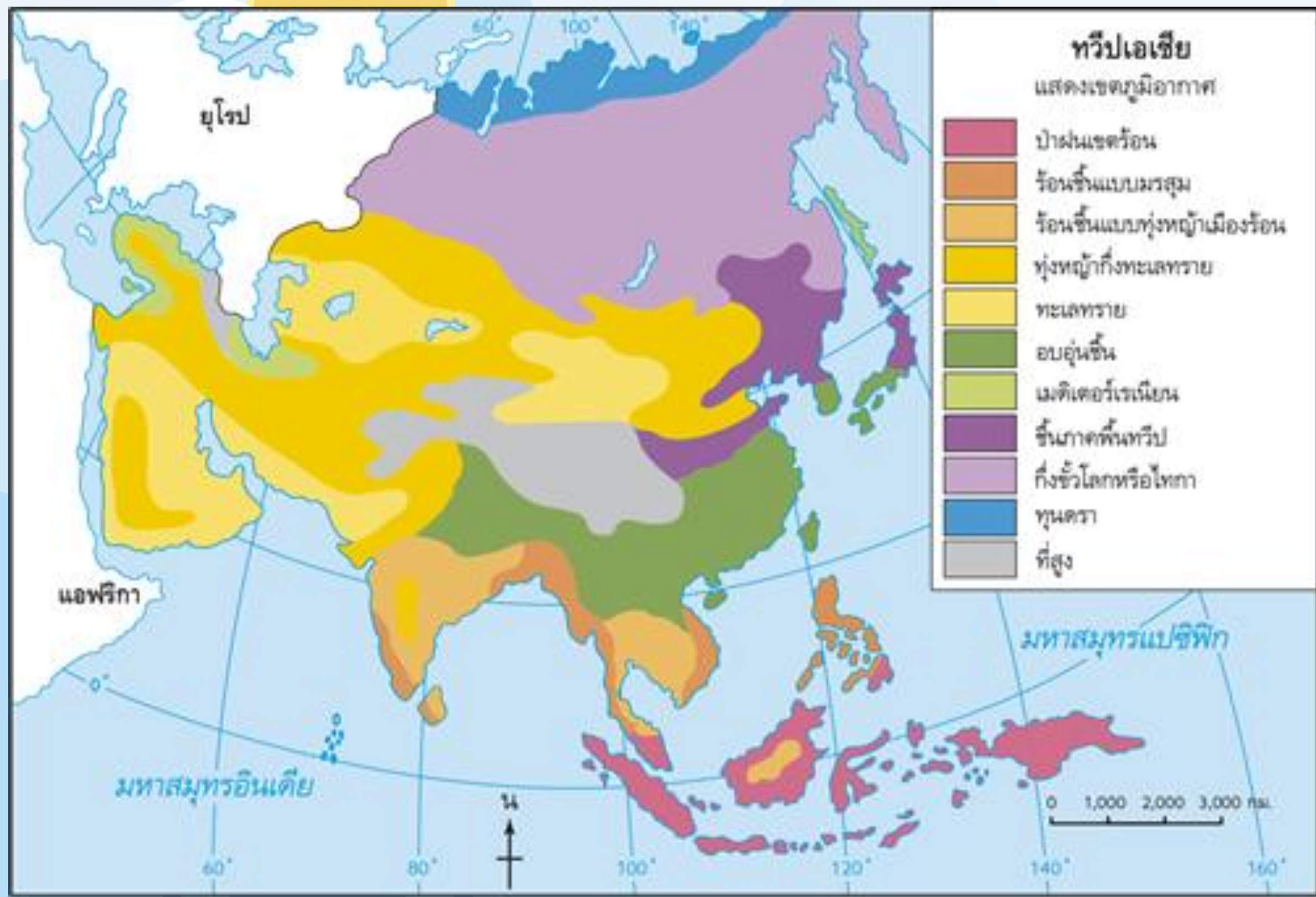
โดยครูแสดงแผนที่
ลักษณะภูมิประเทศ

แผนที่ลักษณะภูมิประเทศของทวีปเอเชีย

ที่มา: ประเสริฐ วิทยารัฐ และคนอื่น ๆ, **ATLAS** แผนที่ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์, 2555, หน้า 14.

(ที่มา <http://www.trueplookpanya.com/learning/detail/31661>)

แผนที่แสดงเขตภูมิอากาศของทวีปเอเชีย

ที่มา: ประเสริฐ วิทยารัฐ และคนอื่น ๆ. ATLAS แผนที่ภูมิศาสตร์-ประวัติศาสตร์, 2555, หน้า 15.

(ที่มา <http://www.truelookpanya.com/learning/detail/31661>)

นักเรียนร่วมกัน
ศึกษาแผนที่
โดยครูแสดงแผนที่
ลักษณะภูมิอากาศ
ของทวีปเอเชีย

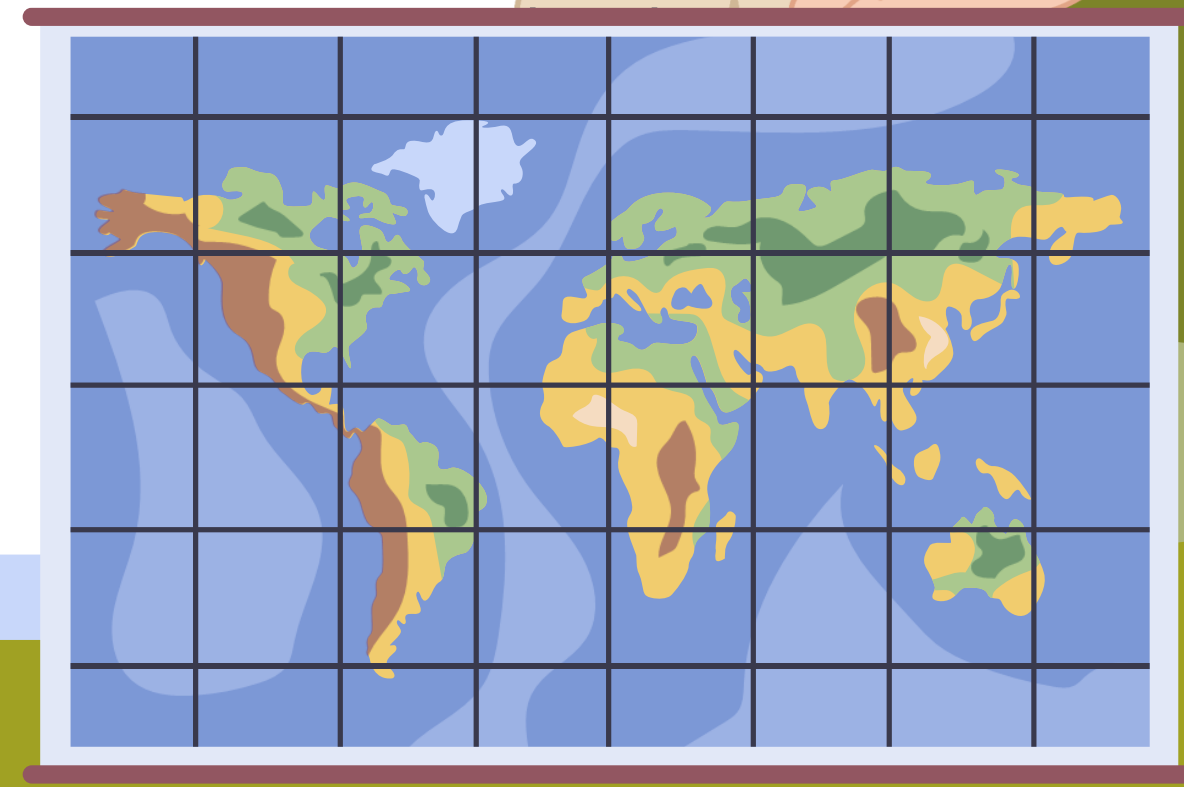
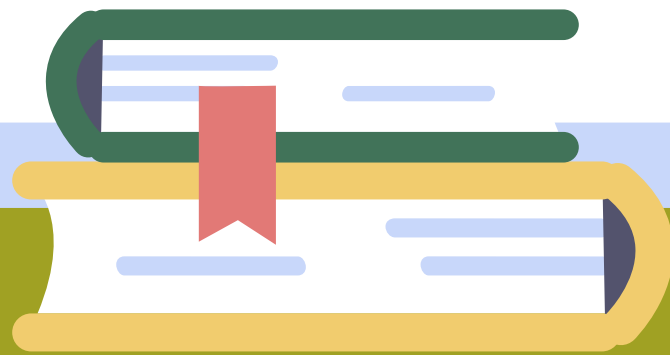
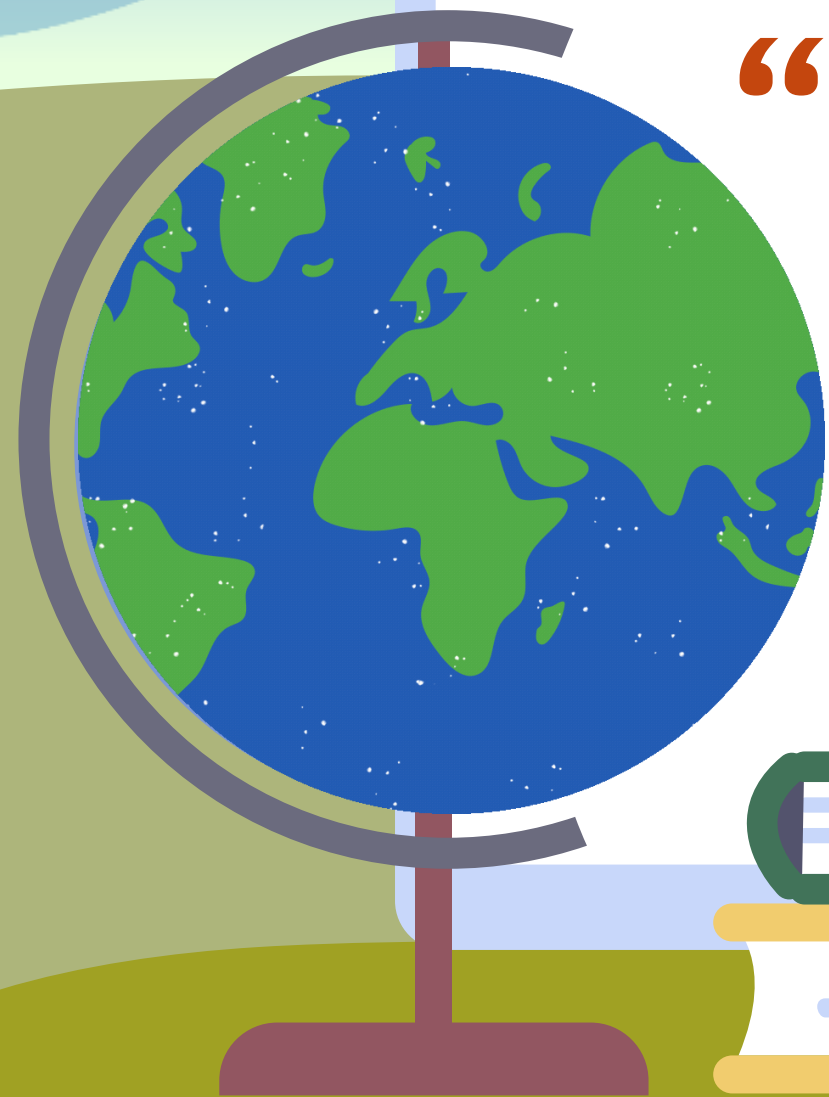

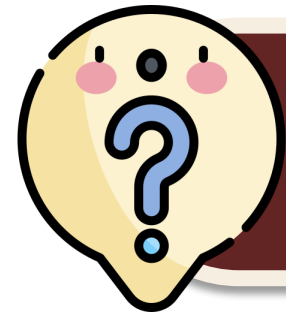
กิจกรรม

วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง

“ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ-

เศรษฐกิจ”

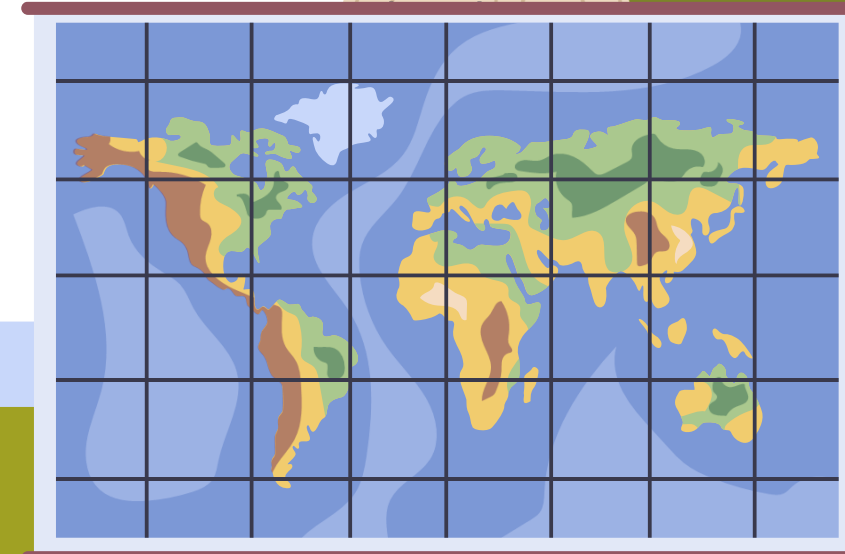
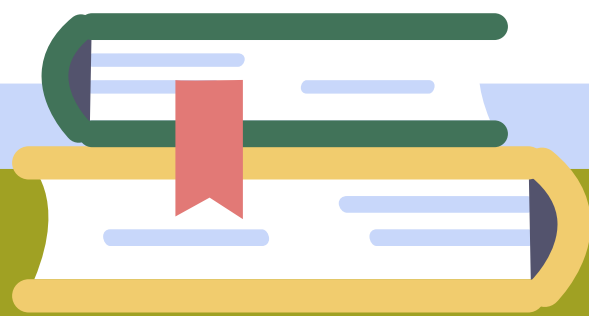
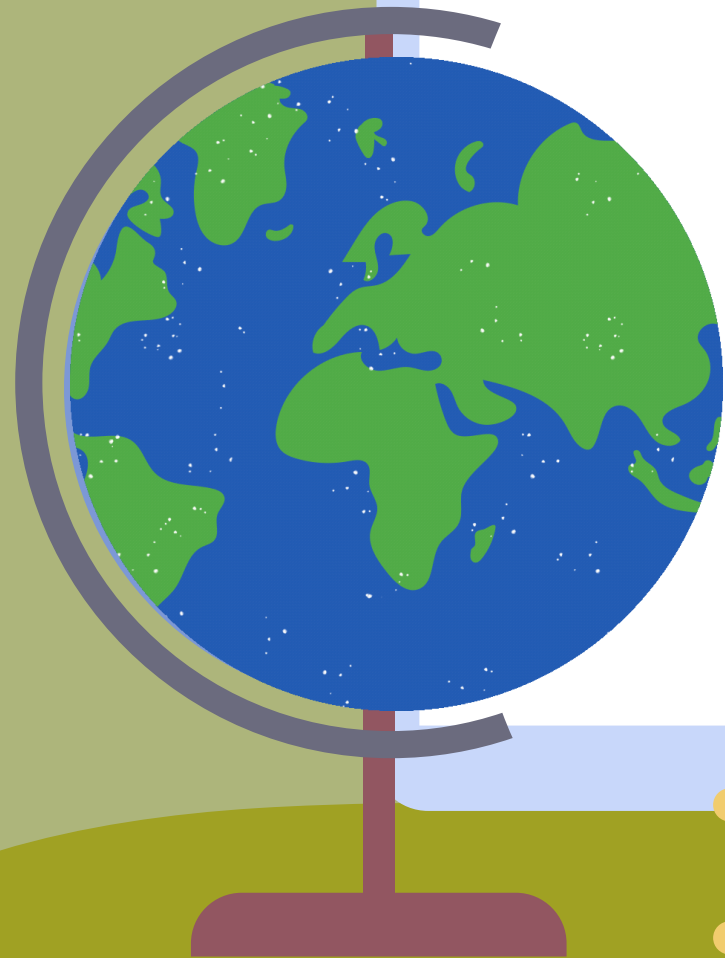

กิจกรรม

วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง
“ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ-เศรษฐกิจ”

โดยทำลงในใบงานที่ ๓

เรื่อง วิเคราะห์สถานการณ์จำลอง
“ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ-เศรษฐกิจ”
สถานการณ์จำลอง มีดังต่อไปนี้

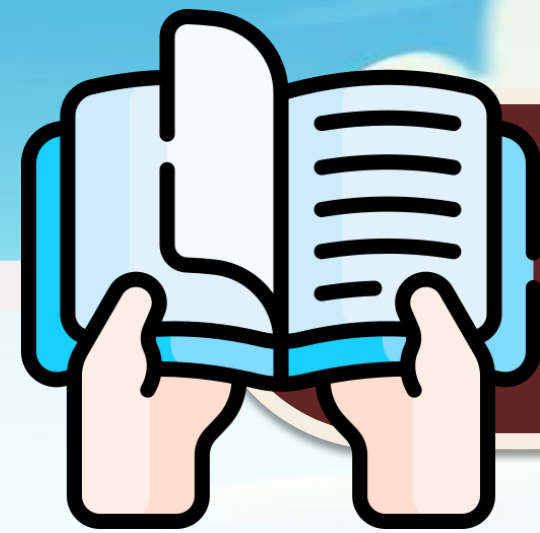

สถานการณ์ที่ ๑

ที่ราบลุ่มใหญ่ในเขตร้อน

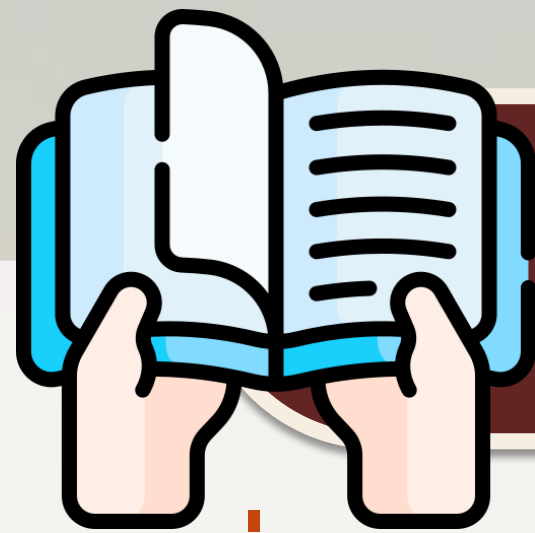
“หมู่บ้านริมแม่น้ำในที่ราบกว้างใหญ่ของ
เอเชียตะวันออกเฉียงใต้ มีฝนตกสม่ำเสมอ
ทั้งปี ดินริมแม่น้ำอุดมสมบูรณ์ คนใน
หมู่บ้านอยากรู้ว่าจะใช้ประโยชน์จากที่ดิน
ได้อย่างไรให้คุ้มค่าและยั่งยืน”

สถานการณ์ที่ ๒

ชายฝั่งลมแรง น้ำลึก

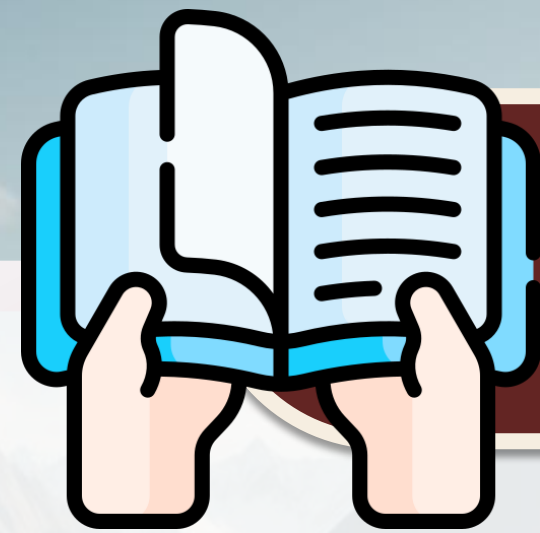
“ชายฝั่งประเทศหนึ่งในเอเชียตะวันออกเฉียงใต้
มีลมแรงเกือบทั้งปี น้ำทะเลลึกและมีปลา
อยู่มากในบริเวณใกล้ฝั่ง คนในพื้นที่
บางส่วนไม่มีที่ดินทำเกษตร อยากจะ
หาเลี้ยงชีพอย่างไรดี”

สถานการณ์ที่ ๓

ที่ราบสูงแล้ง-ฝนตกปีละครึ่ง

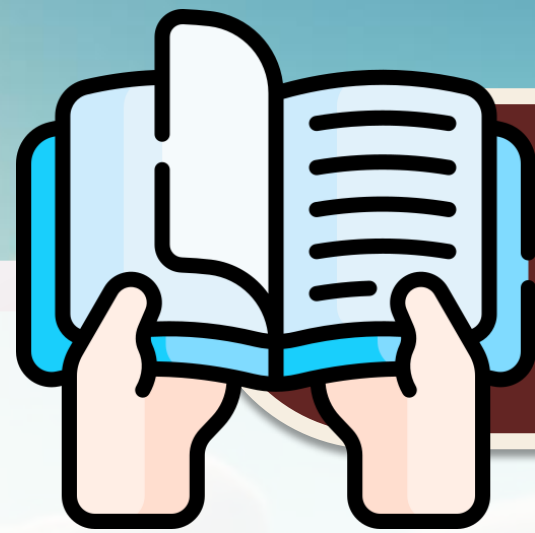
“พื้นที่ในเอเชียกลาง อยู่ห่างไกลแม่น้ำ
มีฝนตกปีละครึ่งและดินค่อนข้างแข็ง
มีต้นไม้เตี้ย ๆ ขึ้นประปราย คนท้องถิ่น
เลี้ยงสัตว์บางชนิดอยู่แล้ว แต่ยังหาวิธีเพิ่ม
รายได้ไม่ได้”

สถานการณ์ที่ ๔

หุบเขาแคบ อากาศเย็น

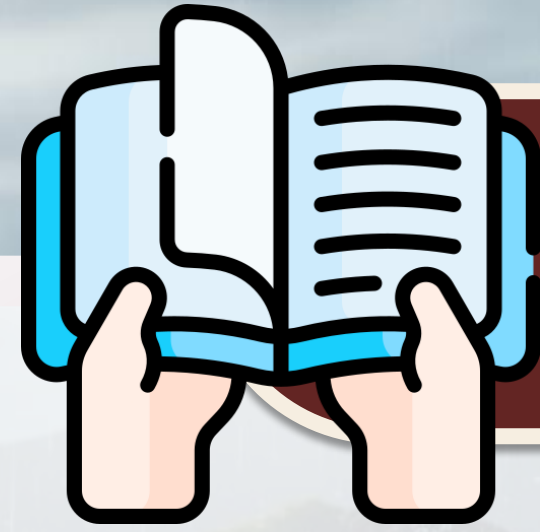
“หมู่บ้านในหุบเขาทางตอนเหนือของ
เทือกเขาหิมาลัย มีอากาศเย็นตลอดปี
หนาวหนาวหิมะตก แต่หน้าร้อนปลูกพืชได้
บางชนิด ไม่มีพื้นที่ราบใหญ่”

สถานการณ์ที่ ๕

พื้นที่ราบชายฝั่ง ดินเค็ม ลมแรง

“พื้นที่นี้อยู่ริมฝั่งทะเลทางตอนใต้ของจีน
ดินมีความเค็มสูงเพราะน้ำทะเลท่วมบ่อย
แต่ลมแรง มีแดดตลอดปี ชาวบ้านอยากรู้
ว่า จะใช้ประโยชน์อย่างไรจากดินเค็มนี้”

สถานการณ์ที่ ๖

พื้นที่ภูเขาไฟ ดินสีดำ ฝนตกปานกลาง

“พื้นที่แห่งนี้เคยเป็นภูเขาไฟมาก่อน
ดินจึงมีแร่ธาตุมาก อากาศไม่ร้อนจัด
มีฝนในระดับพอเหมาะ ไม่ติดแม่น้ำแต่มี
บ่อน้ำใต้ดินอยู่ใกล้ ๆ”

ใบงานที่ ๓

วิเคราะห์สถานการณ์กิจกรรมเศรษฐกิจตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในทวีปเอเชีย

ใบงานที่ ๓ เรื่อง วิเคราะห์สถานการณ์กิจกรรมเศรษฐกิจตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในทวีปเอเชีย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๓ เรื่อง ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ พื้นฐานของเศรษฐกิจเอเชีย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนวิเคราะห์สถานการณ์กิจกรรมเศรษฐกิจตามลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศในทวีปเอเชีย

ส่วนที่ ๑: ข้อมูลสถานการณ์

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๒: การวิเคราะห์สถานการณ์

๑. ลักษณะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศในสถานการณ์นี้เป็นอย่างไร

.....

.....

.....

๒. กิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมกับพื้นที่นี้ควรเป็นอะไร

.....

.....

.....

๓. เพราะเหตุใดจึงเหมาะกับกิจกรรมนั้น

.....

.....

.....

๔. ถ้ามีปัจจัยอื่นมาเปลี่ยนแปลง เช่น ภัยแล้ง หรือการตัดไม้ทำลายป่า จะส่งผลกระทบต่อกิจกรรมเศรษฐกิจอย่างไร

.....

.....

.....

ส่วนที่ ๓ สรุปแนวคิดจากงานของกลุ่มเรา

สิ่งที่เราเรียนรู้จากสถานการณ์นี้คืออะไร

.....

.....

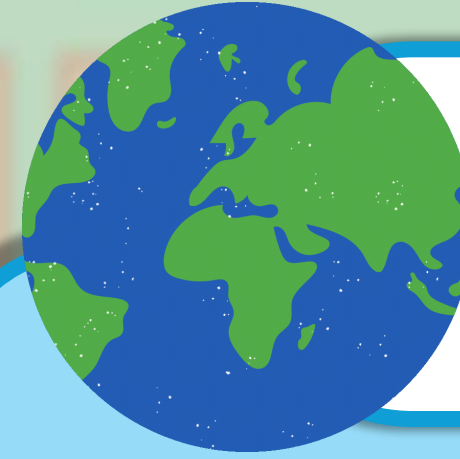
.....

ส่วนที่ ๔: สรุปแนวคิดจากงานของเพื่อน

.....

.....

.....

กิจกรรม

“นักวางแผนภูมิศาสตร์
เศรษฐกิจยั่งยืน
ของเอเชีย”

ให้นักเรียนวิเคราะห์ลักษณะทางกายภาพของแต่ละภูมิภาค

๑. สรุปความสัมพันธ์ของลักษณะภูมิประเทศ-ภูมิอากาศกับ
กิจกรรมเศรษฐกิจ

๒. เสนอแนวทางการพัฒนาเศรษฐกิจที่ยั่งยืน เหมาะสมกับ
ทรัพยากรในพื้นที่

ใบความรู้ที่ ๒

ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชีย

๑. เอเชียตะวันออก

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกประกอบด้วยประเทศจีน ญี่ปุ่น เกาหลีเหนือ เกาหลีใต้ ไต้หวัน และมองโกเลีย ลักษณะภูมิประเทศมีตั้งแต่ที่ราบลุ่มแม่น้ำขนาดใหญ่ เช่น แม่น้ำแยงซีเกียง ไปจนถึงแนวเขาสูง เช่น เทือกเขาฉินหลิง ภูมิอากาศในแถบนี้แตกต่างกันตามฤดูกาล ฤดูร้อนอากาศร้อนชื้น ฝนตกมาก ส่วนฤดูหนาวอากาศหนาวจัด โดยเฉพาะภาคเหนือ พื้นที่บางส่วนได้รับลมมรสุมจากมหาสมุทรแปซิฟิก ทำให้มีความชื้นเพียงพอสำหรับการเพาะปลูก พืชพรรณธรรมชาติที่พบ ได้แก่ ป่าผลัดใบและป่าสน พื้นที่ราบลุ่มใช้ปลูกข้าว ข้าวสาลี และชา ส่วนพื้นที่ชายฝั่งเหมาะแก่การประมง กิจกรรมเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ การเกษตร การประมง และอุตสาหกรรมตามเมืองท่า เช่น เซี่ยงไฮ้ โตเกียว และโซล

๒. เอเชียตะวันออกเฉียงใต้

ภูมิภาคเอเชียตะวันออกเฉียงใต้ ได้แก่ ประเทศไทย ลาว กัมพูชา เวียดนาม พม่า มาเลเซีย อินโดนีเซีย ฟิลิปปินส์ สิงคโปร์ และบรูไน ลักษณะภูมิประเทศมีทั้งที่ราบลุ่มแม่น้ำ ภูเขาสูง และชายฝั่งทะเลจำนวนมาก ภูมิอากาศแบบร้อนชื้น ฝนตกชุกเกือบตลอดปีจากลมมรสุม ทำให้เหมาะต่อการทำเกษตรกรรม โดยเฉพาะการปลูกข้าว ปาล์ม น้ำมัน ยางพารา และไม้ผล นอกจากนี้ หมู่เกาะและทะเลที่อุดมสมบูรณ์ยังส่งเสริมการประมงและการท่องเที่ยว ชายทะเล พืชพรรณธรรมชาติที่สำคัญ ได้แก่ ป่าดิบชื้นและป่าฝนเขตร้อน กิจกรรมเศรษฐกิจหลักของภูมิภาคนี้คือ เกษตรกรรม ประมง และการท่องเที่ยว

๓. เอเชียใต้

เอเชียใต้ประกอบด้วยประเทศอินเดีย ปากีสถาน บังกลาเทศ เนปาล ศรีลังกา ภูฏาน และมัลดีฟส์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นที่ราบลุ่มแม่น้ำคงคา-สินธุและเทือกเขาหิมาลัยทางตอนเหนือ ภูมิอากาศได้รับอิทธิพลจากลมมรสุม ทำให้มีฤดูฝนชัดเจนและฤดูแล้งยาวนาน พื้นที่ส่วนใหญ่ฝนตกหนักในช่วงมรสุม ทำให้เหมาะแก่การเพาะปลูกข้าว ข้าวสาลี ถั่ว และพืชไร่ ในพื้นที่ตอนเหนือสามารถปลูกชาและแอปเปิ้ลได้ ส่วนตอนใต้มีชายฝั่งทะเลยาวที่สนับสนุนการประมง พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ ป่าผลัดใบและป่าสน กิจกรรมเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ การเกษตร และประมง

๔. เอเชียกลาง

เอเชียกลาง ได้แก่ คาซัคสถาน อุซเบกิสถาน เติร์กเมนิสถาน คีร์กีซสถาน และทาจิกิสถาน ภูมิประเทศเป็นที่ราบกว้างและทะเลทราย เช่น ทะเลทรายคาราคูมและคิซิลคุม ภูมิอากาศแบบแห้งแล้ง ฝนตกน้อย ฤดูร้อนร้อนจัดและฤดูหนาวหนาวจัด ไม่เหมาะแก่การเพาะปลูกทั่วไป พื้นที่ส่วนใหญ่ใช้การเลี้ยงสัตว์แบบเร่ร่อน เช่น แพะ แกะ และอูฐ ในบางพื้นที่ที่มีน้ำสามารถปลูกฝ้ายได้บ้าง พืชพรรณธรรมชาติเป็นหญ้าเตี้ยและพืชทนแล้ง กิจกรรมเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์และการทำเหมืองน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

๕. เอเชียตะวันตกเฉียงใต้

ภูมิภาคเอเชียตะวันตกเฉียงใต้ ได้แก่ ซาอุดีอาระเบีย อิหร่าน อิรัก ตุรกี ซีเรีย อิสราเอล จอร์แดน คูเวต กาตาร์ โอมาน บาห์เรน และสหรัฐอาหรับเอมิเรตส์ ลักษณะภูมิประเทศเป็นทะเลทราย ทุ่งหิน และที่ราบสูง เช่น ที่ราบสูงอิหร่าน ภูมิอากาศร้อนและแห้งแล้ง ฝนน้อยมากตลอดปี ยกเว้นบางพื้นที่ใกล้ทะเลเมดิเตอร์เรเนียนที่มีฝนตกในฤดูหนาว พืชพรรณธรรมชาติ ได้แก่ อินทผลัม หญ้าเตี้ย ไม้พุ่ม และปาล์มในโอเอซิส กิจกรรมเศรษฐกิจสำคัญ ได้แก่ การเลี้ยงสัตว์ทนแล้ง การทำสวนในโอเอซิส และการขุดเจาะน้ำมันและก๊าซธรรมชาติ

ใบงานที่ ๕

ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อ กิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชีย

ใบงานที่ ๕ เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจในเอเชีย
หน่วยการเรียนรู้ที่ ๑ เรื่อง ท่องไปในเอเชีย
แผนการจัดการเรียนรู้ที่ ๔ เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศส่งผลต่อกิจกรรมทางเศรษฐกิจ
ในเอเชีย
รายวิชา สังคมศึกษา รหัสวิชา ส๒๑๑๐๓ ภาคเรียนที่ ๒ ชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

คำชี้แจง ให้นักเรียนบันทึกผลจากการนำเสนอ

ภูมิภาค:

ลักษณะภูมิประเทศและภูมิอากาศ

.....
.....
.....
.....

คำถามวิเคราะห์

๑. จากลักษณะทางภูมิประเทศและภูมิอากาศ กลุ่มของคุณคิดว่ากิจกรรมทางเศรษฐกิจที่เหมาะสมมีอะไรบ้าง

.....
.....
.....
.....

๒. ทำไมกิจกรรมเหล่านั้นจึงเหมาะกับลักษณะทางกายภาพของภูมิภาคนี้ (อธิบายเหตุผลอย่างน้อย ๑ ข้อ)

.....
.....
.....
.....

๓. ถ้าต้องวางแผนส่งเสริมเศรษฐกิจในภูมิภาคนี้ ควรเน้นด้านใด และเพราะเหตุใด

.....
.....
.....
.....

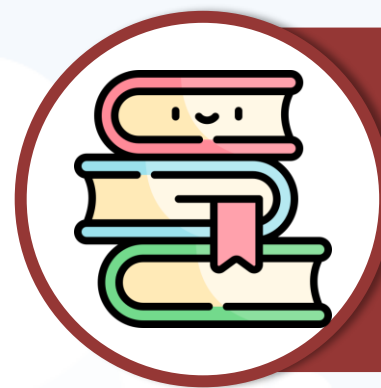
๑. ลักษณะทางภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศของแต่ละภูมิภาค
ในเอเชียส่งผลต่อกิจกรรม
ทางเศรษฐกิจอย่างไร

เพราะแต่ละพื้นที่มีภูมิประเทศและ
ภูมิอากาศต่างกัน จึงทำให้กิจกรรมทางเศรษฐกิจ
แตกต่างกัน เช่น พื้นที่ลุ่มแม่น้ำเหมาะกับการเกษตร
พื้นที่ชายฝั่งเหมาะกับการประมงและ
อุตสาหกรรม ส่วนพื้นที่ทะเลทรายหรือหนาวจัด
ต้องปรับตัวใช้ทรัพยากรตามสภาพ

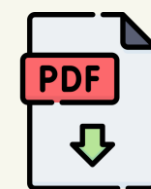

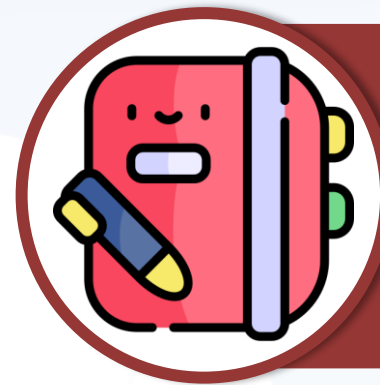
บทเรียนครั้งต่อไป

เรื่อง ภูมิประเทศและภูมิอากาศกับการดำรงชีวิต
ของผู้นในทวีปเอเชีย บ้านและเสื้อผ้า

เรื่อง ภูมิประเทศ-ภูมิอากาศ กับวัฒนธรรม
ความเชื่อ และศาสนาในทวีปเอเชีย

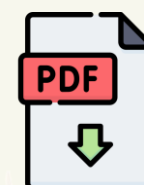

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑

สิ่งที่ต้องเตรียม

- ๑) ใบงานที่ ๕ เรื่อง ลักษณะทางกายภาพและลักษณะภูมิอากาศของทวีปเอเชียที่ส่งผลต่อสังคมและวัฒนธรรม
- ๒) การ์ด ลักษณะทางกายภาพและลักษณะภูมิอากาศของทวีปเอเชียที่ส่งผลต่อสังคมและวัฒนธรรม
- ๓) ใบข้อมูล
- ๔) ใบงานที่ ๖ เรื่อง สังคมและวัฒนธรรมทวีปเอเชีย

ดาวน์โหลดเอกสารเพิ่มเติมได้ที่ www.dltv.ac.th
รายวิชา สังคมศึกษา ระดับชั้นมัธยมศึกษาปีที่ ๑